

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Наукова бібліотека**

***НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ЯК НАУКОВИЙ ТА ОСВІТНІЙ
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИЙ
ПРОСТІР УНІВЕРСИТЕТУ: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ***

*(Матеріали XI науково-практичної конференції
30 серпня 2017 року)*

Рівне 2017

Наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету як науковий та освітній інформаційно-комунікаційний простір університету: досвід та перспективи : матеріали XI науково-практичної конференції, 30 серпня 2017 р. / РДГУ; Наук. б-ка; за ред. С. Н. Грипич, Г. П. Семенюк. – Рівне, РДГУ. – 2017. - 84 с.

***Відповідальна за
випуск:***

С. Н. Грипич - доцент, директор наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету.

Укладачі:

С. Н. Грипич - доцент, директор наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету.

Г. П. Семенюк – заступник директора з наукової роботи наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету.

На сторінках збірника представлені матеріали XI науково-практичної конференції «Наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету як науковий та освітній інформаційно-комунікаційний простір університету: досвід та перспективи». Серед розглянутих питань: нові технології оперативного інформування, сучасні проблеми каталогізації та систематизації, особливості організації обслуговування користувачів та ін.

Ухвалено методичною радою наукової бібліотеки
Рівненського державного гуманітарного університету
Протокол № 8 від 21.09. 2017 р.

**©Наукова бібліотека РДГУ 33028
м. Рівне, вул. Пластова, 31
[http:// library.rshu.edu.ua](http://library.rshu.edu.ua)
library.rshu@gmail.com**

Г. П. МЕЛЬНИЧУК

зав. відділу (читальних залів)
наукової бібліотеки Рівненського
державного гуманітарного
університету

**ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ В
ЕЛЕКТРОННОМУ РЕЖИМІ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ВИД
ОБСЛУГОВУВАННЯ В НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ
РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

***Резюме.** Висвітлено питання застосування інформаційних електронних технологій при обслуговуванні користувачів у читальному залі №1 наукової бібліотеки РДГУ, що дає змогу удосконалювати бібліотечні процеси.*

***Ключові слова:** наукова бібліотека, інформаційні технології, електронне обслуговування, електронні ресурси, інновації, статистика.*

Розвиток комп'ютерних інформаційних систем в науковій бібліотеці РДГУ зумовили трансформацію процесів опрацювання, пошуку, зберігання інформації та надання користувачам доступу до неї. В першу чергу, це ресурси та сервісні послуги спрямовані на інформаційне забезпечення навчального і наукових процесів. Серед них такі як: електронний каталог, бібліографічні, реферативні, повнотекстові бази даних, веб- сайт бібліотеки університету тощо.

Але, не менш важливою є діяльність, що передбачає аналітичний аналіз, моніторинг динаміки використання ресурсного потенціалу бібліотеки студентами, викладачами та іншими категоріями користувачів. Цьому сприяє статистичний

облік користувачів, відвідувань, книговидачі та інше. Отож наукова бібліотека РДГУ на рівні своїх технічних можливостей вирішила самостійно розробити комп'ютерну програму, яка б давала можливість здійснювати статистичний облік обслуговування користувачів в електронному режимі. В 2014 році зав. сектором відділу інформаційних технологій та підтримки автоматизованої комп'ютерної системи Поліщук Олексій Сергійович спільно з Гаврилюк Іриною Анатоліївною та працівниками читального залу №1 зуміли створити таку спеціальну електронну програму. В якості пілотного проекту вона апробовується вже кілька років в читальному залі №1.

Традиційно в науковій бібліотеці РДГУ облік читачів чи користувачів, як зараз прийнято їх називати, вівся по реєстраційних картках, поки що він також має місце. Але процес комп'ютеризації та автоматизації вніс зміни у технології цього процесу.

Зокрема в програму вносяться необхідні записи про користувачів:

- (прізвище, ім'я по-батькові);
- факультет;
- курс;
- форма навчання;
- для викладачів та співробітників, кафедра і посада, яку вони займають.

Крім своїх традиційних категорій користувачів (студентів, аспірантів, викладачів, науковців, співробітників університету), наукова бібліотека РДГУ обслуговує викладачів, науковців інших закладів освіти, культури, наукових установ, учнів шкіл, які беруть участь у різних олімпіадах, конкурсах, є членами Малої академії наук. Для таких категорій користувачів (сторонніх навчальному закладу), в програму вводиться додаткова інформація.

Наукова бібліотека працює в тісному контакті з приймальною комісією, яка вчасно надає списки про

зарахування першокурсників, магістрів та студентів післядипломної освіти. Всі їх прізвища вводяться в програму, де кожному з них присвоюється персональний номер, який зберігається упродовж всього періоду навчання. З початком кожного наступного навчального року, деканати університету надають інформацію про зміни в складі студентів (відраховані, брали академічні відпустки, змінили прізвище), і всі ці дані працівники читального залу №1 вносять в БД.

Бібліотека намагається якомога повніше задовольнити інформаційні потреби студентів, надати їм у користування усі свої ресурси. Тому при відвідуванні читального залу №1 в БД вноситься індивідуальний номер користувача, а при видачі літератури вводиться інвентарний номер книги та інші відомості про джерело, а саме:

- галузь знань;
- цільове призначення;
- мова на якій видано книгу;
- вид документа (книга, періодичне видання, електронне видання).

Інформація про відвідування та книговидачу переноситься працівником читального залу №1 в Excel для обліку статистичних даних за день.

Вирішивши питання оновлення технічного оснащення, наукова бібліотека РДГУ в своїх подальших планах передбачає процеси обслуговування користувачів перевести на технологію штрих-кодів. Це можливо здійснити на основі комп'ютерної програмної системи «УФД/Бібліотека», що є базовим нашим програмним забезпеченням. На її основі в електронному режимі здійснюватимуться процеси введення, коригування, відбір, сортування та перегляд інформації про користувачів; оформлення та виконання їх замовлень; контроль за поверненням документів, аналіз відмовлень у видачі документів та інше, що дозволить підвищити продуктивність

праці, якість обслуговування та досконалість бібліотечної статистики.

Таким чином, головна мета використання новітніх технологій у науковій бібліотеці РДГУ це забезпечення доступу до літератури, інформації, знань для ефективного розвитку освітньої й наукової діяльності закладу вищої освіти на основі повного задоволення інформаційних потреб професорсько-викладацького складу та студентів. Маючи певні технічні можливості, володіючи досвідом провідних бібліотек, наукова бібліотека РДГУ передбачає подальше вдосконалення форм та методів обслуговування, адже без сучасних технологій неможливо донести інформацію, яку зберігає бібліотека, до широкого кола користувачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Воскобойнікова-Гусєва О.В. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України : генезис, концепції, модернізація : монографія / О.В. Воскобойнікова- Гусєва ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського ; наук. ред. Г.І. Ковальчук. – К. : Академперіодика, 2014. – 362с.
2. Гранчак Т. Сучасні підходи до вивчення бібліотеки як соціального інституту / Т. Гранчак // Бібліотечний вісник. – 2012. - №5. – С. 20-26.
3. Терещенко І. Впровадження інноваційних технологій у бібліотечний сервіс / І. Терещенко // Наук. праці Нац. б-ки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2014. - Вип. 39. – С.447 - 455.

Зміст

1. <i>Грипич С. Н.</i> Наукова бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету як науковий та освітній інформаційно- комунікаційний простір університету: досвід та перспективи	3
2. <i>Семенюк Г. П.</i> Розвиток електронних інформаційно-комунікаційних наукоємних технологій в науковій бібліотеці Рівненського державного гуманітарного університету	21
3. <i>Гаврилюк І. А.</i> Веб-сайт наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету як інструмент управління інформаційними потоками.....	29
4. <i>Поліщук С. М.</i> Створення Інституційного репозитарію Рівненського державного гуманітарного університету як моделі відкритого доступу до видань викладачів університету.....	36
5. <i>Іванчук О. В.</i> Довідково-бібліографічне обслуговування в електронному та віртуальному режимах у контексті інформаційно-комунікаційного сервісу наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету	44
6. <i>Ковальчук Л. В.</i> Інформаційно-аналітична діяльність наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету на допомогу освітньому та науковому процесам	50
7. <i>Потежна Н. О.</i> Бібліографічні бази даних книгозабезпечення освітнього процесу та аспірантури на допомогу інформаційному забезпеченню освітнього і наукового процесів Рівненського державного гуманітарного університету.....	59
8. <i>Коломієць Н. Б.</i> Впровадження Універсальної десятикової класифікації в практику роботи наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету	72

9. <i>Мельничук Г. П.</i> Обслуговування користувачів в електронному режимі як інноваційний вид обслуговування в науковій бібліотеці Рівненського державного гуманітарного університету	78
---	----

**НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЯК НАУКОВИЙ ТА ОСВІТНІЙ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИЙ
ПРОСТІР УНІВЕРСИТЕТУ: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

***Відповідальна за
випуск:***

С .Н. Грипич - доцент, директор
наукової бібліотеки Рівненського
державного гуманітарного
університету.

Укладачі:

С. Н. Грипич – доцент, директор
наукової бібліотеки Рівненського
державного гуманітарного
університету.

Г. П. Семенюк – заступник директора
з наукової роботи наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Технічний редактор:

О. М. Білогубцева – провідний
бібліотекар наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Комп'ютерна верстка:

Ю. М. Оліферчук - провідний
бібліотекар наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.